

- **translated title:**  
Europejska konwencja w sprawie przemocy i ekscesów widzów w czasie imprez sportowych, a w szczególności meczów piłki nożnej
- **original title:**  
European Convention on the Spectator Violence and Misbehaviour at Sports Events and in particular at Football Matches
- **identification number of the convention:**  
ETS No. 120
- **place of the translation:**  
Warsaw
- **body responsible for the translation:**  
Biuro Informacji Rady Europy / Information Office of the Council of Europe
- **status of the translation:**  
unofficial
- **host item:**  
based on: *Wybór konwencji Rady Europy*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 1999 (ISBN 83-01-13035-0), verified with *Dziennik Ustaw* [the Official Journal] 1995 No. 129, item 625 (ISSN 0867-3411).

# **Europejska konwencja w sprawie przemocy i ekscesów widzów w czasie imprez sportowych, a w szczególności meczów piłki nożnej<sup>1</sup>**

**Strasburg, 19 sierpnia 1985 roku**

*European Treaty Series(ETS) / Série des traités européens (STE) Nr 120*

Państwa członkowskie Rady Europy oraz inne państwa będące stronami Europejskiej konwencji kulturalnej, sygnatariusze niniejszej konwencji;

mając na względzie cel Rady Europy, jakim jest osiągnięcie większej jedności jej członków;

zaniepokojone aktami przemocy i wybrykami widzów w czasie imprez sportowych, a w szczególności w czasie meczów piłki nożnej, oraz wynikającymi z nich skutkami;

świadome faktu, że zjawisko to zagraża zasadom wyrażonym w Rezolucji (76) 41 Komitetu Ministrów Rady Europy, określanej jako “Europejska karta sportu dla wszystkich”;

podkreślając duże znaczenie sportu dla porozumienia międzynarodowego, zwłaszcza ze względu na częstotliwość meczów piłki nożnej między europejskimi reprezentacjami narodowymi i drużynami klubowymi;

zważywszy, że zarówno odpowiednie władze państwowe, jak i samodzielne organizacje sportowe ponoszą odrębną i jednocześnie wzajemnie uzupełniającą się odpowiedzialność za zwalczanie aktów przemocy i wybryków widzów, i uwzględniając okoliczność, że organizacje sportowe są również odpowiedzialne za zapewnienie bezpieczeństwa i, ogólnie biorąc, prawidłowego przebiegu organizowanych przez siebie imprez; zważywszy ponadto, że powyższe władze i organizacje powinny współpracować ze sobą w tym zakresie na wszelkich niezbędnych szczeblach;

zważywszy, że przemoc stanowi obecnie zjawisko społeczne wywierające szerokie skutki, którego źródła mają w przeważającej mierze charakter pozasportowy, oraz że sport stanowi często sceneryj, w której dochodzi do przejawów przemocy;

zdecydowane podjąć współpracę i wspólne działanie w celu zapobiegania i kontrolowania aktów przemocy i wybryków widzów w czasie imprez sportowych,

postanawiają, co następuje:

## **Artykuł 1 Cel konwencji**

1. Dla zapobiegania i kontrolowania zjawiska przemocy i wybryków widzów w czasie meczów piłki nożnej Strony zobowiązują się, w granicach dopuszczalnych przez ich wewnętrzne

---

<sup>1</sup> Tłumaczenie ma charakter nieoficjalny. Konwencja ratyfikowana przez RP, opublikowana w *Dzienniku Ustaw* z 1995 r. Nr 129, poz. 625.

ustawodawstwo, do podjęcia działań niezbędnych dla realizacji postanowień niniejszej konwencji.

2. Strony będą stosować postanowienia niniejszej konwencji do innych dyscyplin i imprez sportowych, z uwzględnieniem ich specyfiki, w ramach których należy obawiać się wystąpienia aktów przemocy i wybryków widzów.

## **Artykuł 2** **Koordinacja działań na płaszczyźnie wewnętrznej**

Strony będą koordynować politykę i działania podejmowane przez organy rządowe i inne instytucje publiczne, w niezbędnych wypadkach poprzez utworzenie stosownego organu koordynującego, dla zapobieżenia aktom przemocy i wybrykom widzów.

## **Artykuł 3** **Środki działania**

1. Strony zobowiązują się dopilnować, aby zostały określone i podjęte środki działania mające na celu zapobieganie i kontrolowanie aktów przemocy i wybryków widzów, w tym w szczególności:

- a) zapewniać zatrudnienie odpowiednich sił porządkowych dla przeciwstawienia się aktom przemocy i wybrykom widzów zarówno w obrębie stadionów, jak i wzdłuż tras dojazdowych wykorzystywanych przez widzów;
- b) ułatwiać ścisłą współpracę i wymianę niezbędnych informacji między siłami policyjnymi wchodzących lub mogących wchodzić w grę miejscowości;
- c) stosować lub, w niezbędnych wypadkach, wprowadzić przepisy prawne przewidujące wymierzanie określonych kar lub stosować odpowiednie środki administracyjne wobec osób winnych popełnienia przestępstw wynikających z aktów przemocy lub wybryków widzów.

2. Strony zobowiązują się zachęcać kluby kibiców do właściwego organizowania się, zachowania oraz wyznaczania spośród członków osób odpowiedzialnych za kierowanie klubem i informowanie widzów w czasie meczów, a także za towarzyszenie grupom kibiców udających się na mecze wyjazdowe.

3. Strony będą zachęcać, jeśli będzie to prawnie dopuszczalne, do takiego organizowania - we współpracy z klubami, organizacjami kibiców i biurami podróży - przejazdów na mecze, aby uniemożliwić udanie się na nie potencjalnym sprawcom zakłócania porządku.

4. Strony będą starały się dopilnować, w niezbędnych wypadkach, przez wprowadzenie odpowiednich przepisów prawnych lub w inny właściwy sposób, by w razie groźby wystąpienia aktów przemocy lub wybryków widzów organizacje sportowe i kluby oraz, w razie konieczności, właściciele stadionów i odpowiednie władze, w ramach ich uprawnień określonych przez przepisy prawa wewnętrznego, pojęły praktyczne działania na i w obrębie stadionu w celu zapobiegania i kontrolowania aktów przemocy lub wybryków; w tym będą starały się:

- a) zapewniać, aby materiały użyte do budowy i rozplanowanie stadionów uwzględniały bezpieczeństwo widzów, nie sprzyjały aktom przemocy wśród widzów, umożliwiały skuteczną kontrolę tłumu, uwzględniały rozmieszczenie niezbędnych barier lub parkanów i umożliwiały skuteczną działalność służb bezpieczeństwa oraz sił policyjnych;

- b) zapewniać skuteczne oddzielenie od siebie rywalizujących ze sobą grup kibiców przez przydzielenie grupom kibiców zamiejscowych, w wypadku ich dopuszczenia, oddzielnych sektorów;
- c) zapewniać powyższe oddzielenie przez ścisłą kontrolę sprzedawanych biletów i podjęcie szczególnych środków ostrożności w okresie bezpośrednio poprzedzającym mecz;
- d) usuwać lub zakazać wstępu na mecze i stadiony, jeśli będzie to prawnie dopuszczalne, znanym lub potencjalnym sprawcom zakłócania porządku lub osobom pozostającym pod wpływem alkoholu lub narkotyków;
- e) wyposażyć stadiony w skuteczny system informowania publiczności i zapewniać skuteczne wykorzystanie tego systemu oraz programu meczu i innych środków propagandowych dla zachęcenia publiczności do właściwego zachowania;
- f) zakazać widzom wnoszenia napojów alkoholowych na stadiony; ograniczyć, a nawet zakazać sprzedaży i rozprowadzania napojów alkoholowych na stadionach i zapewnić, by wszelkie dostępne napoje były w bezpiecznych opakowaniach;
- g) przeprowadzać kontrolę, aby zapobiec wnoszeniu przez widzów na stadiony przedmiotów mogących posłużyć do aktów przemocy, sztucznych ogni lub innych podobnych rzeczy;
- h) upewnić się, że odnośni łącznicy współpracują z właściwymi władzami w okresie przed meczami na bazie ustaleń przyjętych w zakresie kontroli tłumu w celu ich realizacji w formie skoordynowanego działania.

5. Uwzględniając potencjalne znaczenie środków przekazu społecznego, Strony podejmą właściwe działania społeczne i wychowawcze w celu zapobieżenia aktom przemocy w sporcie i w powiązaniu ze sportem, w szczególności przez propagowanie ideałów sportowych w ramach kampanii wychowawczych i innych, popierając zasadę *fair-play*, zwłaszcza wśród młodzieży, dla kształtowania wzajemnego poszanowania wśród widzów i sportowców oraz zachęcania do aktywnego udziału w imprezach sportowych.

#### **Artykuł 4** **Współpraca międzynarodowa**

1. Strony będą ze sobą ściśle współpracować w sprawach regulowanych niniejszą konwencją oraz zachęcać do takiej współpracy zainteresowane narodowe władze sportowe.

2. Przed meczami lub turniejami międzynarodowymi drużyn i reprezentacji narodowych zainteresowane Strony będą zwracać się do odnośnych władz, a w szczególności do organizacji sportowych, o wskazanie meczów, w czasie których istniałaby obawa wystąpienia aktów przemocy lub wybryków widzów. Po wskazaniu takiego meczu właściwe władze państwa-gospodarza zorganizują konsultacje między zainteresowanymi. Konsultacje powinny odbyć się jak najszybciej, nie później niż na dwa tygodnie przed przewidywanym terminem meczu, i powinny doprowadzić do uzgodnienia działań i środków ostrożności, które należy podjąć przed, w czasie i po meczu, w tym w niezbędnych wypadkach, środków wykraczających poza ustalenia niniejszej konwencji.

## **Artykuł 5**

### **Wykrywanie sprawców oraz postępowanie wobec nich**

1. Respektując obowiązujące procedury prawne i zasadę niezawisłości sądownictwa, Strony zapewnią, by widzowie, którzy dopuścili się aktów przemocy lub innych czynów o charakterze przestępnym, byli ścigani i pociągani do odpowiedzialności w trybie określonym przez przepisy prawne.

2. W stosownych wypadkach, a w szczególności w odniesieniu do widzów przyjezdnych, i zgodnie z postanowieniami właściwych umów międzynarodowych Strony rozważą:

- a) przekazanie postępowania karnego przeciwko osobom zatrzymanym, w związku z dopuszczeniem się aktów przemocy lub innych czynów przestępnych w czasie imprez sportowych, do państwa ich zamieszkania;
- b) wystąpienie z wnioskiem o ekstradycję osób podejrzanych o dopuszczenie się podczas imprez sportowych aktów przemocy lub innych czynów przestępnych;
- c) przekazanie osób skazanych za popełnienie przestępstw, polegających na dopuszczeniu się aktów przemocy lub innych czynów przestępnych w czasie imprez sportowych, do innego państwa w celu odbycia tam orzeczonej kary.

## **Artykuł 6**

### **Dodatkowe działania**

1. Strony zobowiązują się do ścisłej współpracy z właściwymi krajowymi organizacjami sportowymi i klubami oraz, w stosownych przypadkach, z właścicielami stadionów w zakresie ustaleń dotyczących projektowania i dokonywania zmian w materiałach używanych do budowy stadionów lub innych zmian, w tym zmian dotyczących układu wejść i wyjść ze stadionów, niezbędnych dla zwiększenia bezpieczeństwa i zapobiegania aktom przemocy.

2. Strony zobowiązują się, w niezbędnych i stosownych wypadkach, stosować system określający wymagania dotyczące wyboru stadionów, które uwzględniają sprawę bezpieczeństwa widzów i zapobiegania aktom przemocy, w szczególności w odniesieniu do stadionów, na których rozgrywane są mecze mogące przyciągnąć duże i niespokojne tłumy kibiców.

3. Strony zobowiązują się zachęcać swoje krajowe władze sportowe do stałego dostosowywania obowiązujących przepisów, aby kontrolować te czynniki, które prowadzą do aktów przemocy wśród sportowców lub widzów.

## **Artykuł 7**

### **Dostarczanie informacji**

Każda ze Stron przekaże Sekretarzowi Generalnemu Rady Europy, w jednym z języków urzędowych Rady, wszelkie stosowne informacje dotyczące działań legislacyjnych lub innych podjętych w celu dostosowania się do postanowień niniejszej konwencji, w zakresie dotyczącym piłki nożnej lub innych dyscyplin sportowych.

## **Artykuł 8** **Stały Komitet**

1. Dla celów niniejszej konwencji, tworzy się niniejszym Stały Komitet.
2. Każda ze Stron może być reprezentowana w Stałym Komitecie przez jednego lub więcej przedstawicieli. Każda ze Stron będzie dysponować jednym głosem.
3. Każde państwo członkowskie Rady Europy lub inne państwo będące stroną Europejskiej konwencji kulturalnej i nie będące stroną niniejszej konwencji może być reprezentowane w Komitecie w charakterze obserwatora.
4. Stały Komitet może, w drodze jednomyślnej decyzji, zaprosić państwo nie będące członkiem Rady Europy i nie będące stroną niniejszej konwencji oraz wszelką zainteresowaną organizację sportową do delegowania jednego obserwatora na jedno lub więcej swoich posiedzeń.
5. Posiedzenia Stałego Komitetu będą zwoływane przez Sekretarza Generalnego Rady Europy. Jego pierwsze posiedzenie zostanie zwołane w ciągu jednego roku od daty wejścia w życie niniejszej konwencji. Kolejne jego posiedzenia będą odbywały się przynajmniej raz w roku. Dodatkowo posiedzenie Komitetu będzie zwoływane na każdorazowy wniosek większości Stron.
6. Większość Stron będzie stanowić quorum dla odbycia posiedzenia Stałego Komitetu.
7. Z zastrzeżeniem postanowień niniejszej konwencji Stały Komitet opracuje i uchwali, w drodze consensusu, swój własny Regulamin wewnętrzny.

## **Artykuł 9**

1. Stały Komitet będzie sprawował nadzór nad stosowaniem niniejszej konwencji. Może on w szczególności:
  - a) stale badać postanowienia niniejszej konwencji i rozważać wszelkie niezbędne poprawki do nich;
  - b) odbywać konsultacje z zainteresowanymi organizacjami sportowymi;
  - c) zalecać stronom działania, jakie powinny podejmować, aby dostosować się do niniejszej konwencji;
  - d) zalecać środki, jakie należy podjąć, aby opinia publiczna była poinformowana o działaniach podejmowanych w ramach niniejszej konwencji;
  - e) formułować zalecenia dla Komitetu Ministrów dotyczące państw nie będących członkami Rady Europy, które mają być zaproszone do przystąpienia do niniejszej konwencji;
  - f) formułować wszelkie propozycje mające na celu zwiększenie skuteczności niniejszej konwencji.
2. W celu wypełniania swoich zadań Stały Komitet może, z własnej inicjatywy, organizować spotkania grup ekspertów.

## **Artykuł 10**

Po każdym swoim posiedzeniu Stały Komitet przekaze Komitetowi Ministrów Rady Europy raport na temat swoich prac i funkcjonowania konwencji.

## **Artykuł 11 Poprawki**

1. Poprawki do niniejszej konwencji mogą zostać zaproponowane przez Stronę, Komitet Ministrów Rady Europy lub Stały Komitet.

2. Każda propozycja poprawki zostanie przekazana przez Sekretarza Generalnego Rady Europy państwu członkowskim Rady Europy, innym państwom będącym stronami Europejskiej konwencji kulturalnej oraz każdemu państwu nie będącemu członkiem Rady Europy, które przystąpiło lub zostało zaproszone do przystąpienia do niniejszej konwencji zgodnie z postanowieniem artykułu 14.

3. Każda propozycja poprawki zgłoszona przez Stronę lub Komitet Ministrów zostanie przekazana Stałemu Komitetowi co najmniej na dwa miesiące przed jego posiedzeniem, na którym będzie rozważana. Stały Komitet przekaze Komitetowi Ministrów swoją opinię na temat zaproponowanej poprawki, w stosownych wypadkach po konsultacji z właściwymi organizacjami sportowymi.

4. Komitet Ministrów rozważy wnioskowaną poprawkę oraz opinię Stałego Komitetu i może uchwalić jej przyjęcie.

5. Treść poprawki przyjętej przez Komitet Ministrów w trybie ustępu 4 niniejszego artykułu zostanie przekazana Stronom do akceptacji.

6. Każda poprawka przyjęta w trybie ustępu 4 niniejszego artykułu wejdzie w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie jednego miesiąca od daty, w której wszystkie strony zawiadomiły Sekretarza Generalnego o swoim przyjęciu poprawki.

## **Artykuł 12 Postanowienia końcowe**

1. Niniejsza konwencja będzie otwarta do podpisu przez państwa członkowskie Rady Europy i inne państwa będące stronami Europejskiej konwencji kulturalnej, które mogą wyrazić swoją zgodę na związanie się postanowieniami konwencji poprzez:

- a) podpisanie jej bez zastrzeżenia ratyfikacji, przyjęcia lub zatwierdzenia;
- b) podpisanie jej z zastrzeżeniem ratyfikacji, przyjęcia lub zatwierdzenia, po którym nastąpi ratyfikacja, przyjęcie lub zatwierdzenie;

2. Dokumenty ratyfikacyjne, przyjęcia lub zatwierdzenia zostaną złożone u Sekretarza Generalnego Rady Europy.

### **Artykuł 13**

1. Konwencja wejdzie w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie jednego miesiąca od daty, w której trzy państwa członkowskie Rady Europy wyrażą swoją zgodę na związanie się postanowieniami konwencji w trybie postanowień artykułu 12.

2. W odniesieniu do każdego państwa-sygnatariusza, które w terminie późniejszym wyrazi swoją zgodę na związanie się postanowieniami konwencji, wejdzie ona w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie jednego miesiąca od daty podpisania lub złożenia dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia lub zatwierdzenia.

### **Artykuł 14**

1. Po wejściu w życie niniejszej konwencji, Komitet Ministrów Rady Europy, po konsultacji ze Stronami, może zaprosić do przystąpienia do konwencji wszelkie państwa nie będące członkami Rady Europy na mocy uchwały przyjętej większością głosów określoną w artykule 20 pod literą d) Statutu Rady Europy przy jednomyślnym głosowaniu przedstawicieli Umawiających się Państw, uprawnionych do zasiadania w Komitecie Ministrów.

2. W odniesieniu do każdego państwa przystępującego konwencja wejdzie w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie jednego miesiąca od daty złożenia dokumentu przystąpienia u Sekretarza Generalnego Rady Europy.

### **Artykuł 15**

1. Każde państwo może, przy podpisywaniu lub przy składaniu swojego dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia, określić terytorium lub terytoria, do których niniejsza konwencja będzie miała zastosowanie.

2. Każde państwo może, w dowolnym późniejszym terminie, w drodze oświadczenia skierowanego do Sekretarza Generalnego Rady Europy, rozszerzyć stosowanie niniejszej konwencji do wszelkich innych terytoriów określonych w oświadczeniu. W odniesieniu do takich terytoriów konwencja wejdzie w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie jednego miesiąca od daty otrzymania oświadczenia przez Sekretarza Generalnego.

3. Każde oświadczenie, złożone w trybie obu ustępów poprzedzających, może w odniesieniu do określonych w nim terytoriów zostać cofnięte w drodze zawiadomienia skierowanego do Sekretarza Generalnego. Takie cofnięcie wejdzie w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie sześciu miesięcy od daty otrzymania zawiadomienia przez Sekretarza Generalnego.

### **Artykuł 16**

1. Każde państwo może, w dowolnym czasie, wypowiedzieć niniejszą konwencję w drodze zawiadomienia skierowanego do Sekretarza Generalnego Rady Europy.

2. Takie wypowiedzenie wejdzie w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie sześciu miesięcy od daty otrzymania zawiadomienia przez Sekretarza Generalnego.



## Artykuł 17

Sekretarz Generalny Rady Europy zawiadamia państwa członkowskie Rady Europy, inne państwa będące stronami Europejskiej konwencji kulturalnej oraz każde państwo, które przystąpiło do niniejszej konwencji, o:

- a) każdym podpisaniu, dokonanym w trybie postanowień artykułu 12;
- b) każdym złożeniu dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia, dokonanym w trybie postanowień artykułu 12 lub 14;
- c) każdej dacie wejścia w życie niniejszej konwencji w trybie artykułów 13 i 14;
- d) każdej informacji przekazanej w trybie postanowień artykułu 7;
- e) każdym raporcie sporządzonym w trybie artykułu 10;
- f) każdej propozycji poprawki lub każdym przyjęciu poprawki w trybie postanowień artykułu 11 oraz dacie wejścia w życie poprawki;
- g) każdym oświadczeniu złożonym w trybie postanowień artykułu 15;
- h) każdym zawiadomieniu dokonanym w trybie postanowień artykułu 16 i dacie wejścia w życie wypowiedzenia;

Na dowód czego, niżej podpisani, mający do tego wszelkie pełnomocnictwa, podpisali niniejszą konwencję.

Sporządzono w Strasburgu dnia 19 sierpnia 1985 r., w językach angielskim i francuskim, przy czym oba teksty są jednakowo autentyczne, w jednym egzemplarzu, który zostanie złożony w archiwach Rady Europy. Sekretarz Generalny Rady Europy przekaze uwierzytelnione kopie konwencji wszystkim państwom członkowskim Rady Europy, wszystkim państwom będącym stronami Europejskiej konwencji kulturalnej oraz każdemu państwu zaproszonemu do przystąpienia do niniejszej konwencji.